

Ietje Pauw en Gerda Geerdink

DE KENNISBASIS VAN DE LERARENOPLEIDER

HET OPLEIDEN VAN LERAREN OP DE SCHOOL EN OP DE LERARENOPLEIDING

Ben je een lerarenopleider? De kans is groot dat je behoort tot de beroepsgroep van lerarenopleiders. Iedereen die studenten opleidt tot leraar of nascholing van leraren verzorgt, is een lerarenopleider, ongeacht of dit nu op een school of een lerarenopleiding plaatsvindt. Als je op een basisschool werkt en als taak hebt om studenten van de KPZ te begeleiden, dan ben je dus niet alleen een leraar, maar ook een lerarenopleider. Voor al deze verschillende lerarenopleiders is door de Vereniging Lerarenopleiders Nederland (VELON) een kennisbasis ontwikkeld. In dit artikel vertellen we hier meer over.

VELON

Eerst even over de Vereniging Lerarenopleiders Nederland. Deze vereniging wil de beroepsgroep vertegenwoordigen en haar belangen behartigen. Momenteel zijn 1500 lerarenopleiders lid van VELON (zie www.velon.nl). Het doel van VELON is om lerarenopleiders te ondersteunen en een bijdrage te leveren aan de professionalisering van lerarenopleiders. Dat doet zij o.a. door jaarlijks een congres en een studiedag te organiseren, door themagroepen te faciliteren en door (vier keer per jaar) het *Tijdschrift voor Lerarenopleiders* uit te geven. VELON heeft ook een Beroepsstandaard voor Lerarenopleiders ontwikkeld, met daaraan gekoppeld het Beroepsregister voor Lerarenopleiders en een registratietraject om opgenomen te worden in dit register.

DE KENNISBASIS VAN DE LERARENOPLEIDER

In februari 2016 wordt het eerste katern van de Kennisbasis Lerarenopleiders gepresenteerd op het Congres voor Lerarenopleiders (van VELON en de Vlaamse zusterorganisatie: VELOV). Waarom is er een kennisbasis voor lerarenopleiders ontwikkeld? Voor pabostudenten bestaan voor alle schoolvakken inmiddels kennisbases. Deze kennisbases bevatten voorgeschreven kennis die de student moet beheersen. Zo is de kennisbasis voor de lerarenopleider niet bedoeld. Die kennisbasis wil vooral een inspiratiebron en een referentiekader zijn en inhoud en richting geven aan de professionalisering of ontwikkeling als lerarenopleider en de doorontwikkeling van de totale beroepsgroep. De kennisbasis voor de lerarenopleider omvat de beschreven kennis die beschikbaar is voor een beroepsgroep. Die kennis bestaat uit resultaten uit onderzoek en ervaringskennis uit de beroepspraktijk en is te vinden in vakbladen, zoals het *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, in (studie)boeken en in wetenschappelijke tijdschriften.

Deze kennisbasis is bedoeld voor alle lerarenopleiders, zoals lerarenopleiders werkzaam in hogescholen, bij een universiteit, in een school, maar ook vakdidactici, onderwijskundigen, nascholers, onderzoekers; lerarenopleiders die praktijkgericht zijn en lerarenopleiders die meer geïnteresseerd zijn in theoretische achtergronden, beginnende lerarenopleiders en experts; eigenlijk iedereen die betrokken is bij het opleiden van leraren kan putten uit de kennisbasis als hij 'meer' wil weten. Het 'meer' gaat in alle gevallen over de inhoud van het beroep en/of de beroepsuitoefening en de onderwijspraktijk waarin dat gebeurt. Een kennisbasis van een beroep is niet statisch en vraagt om continue en voortdurende vernieuwing. De eerste versie van de kennisbasis voor lerarenopleiders uit 2012 is tot stand gekomen op initiatief van de Vrije Universiteit

Amsterdam en werd gesteund door VELON. De vernieuwde en geactualiseerde kennisbasis bouwt inhoudelijk voort op de versie uit 2012. Er worden zeven aandachtsgebieden onderscheiden die in zeven afzonderlijke katernen verschijnen.

De aandachtsgebieden zijn:

1. De lerarenopleider
2. Beleid en organisatie
3. Opleidingsdidactiek: hoe leiden we leraren op?
4. Vakinhoud en vakdidactiek
5. Leren op de werkplek
6. Onderzoek en lerarenopleiders
7. Socialisatie en persoonsvorming op de lerarenopleiding

Het eerste aandachtsgebied en katern is 'De lerarenopleider'. In zeven hoofdstukken wordt achtereenvolgens beschreven wat een lerarenopleider is en waarin hij zich onderscheidt van leraren, waarom lerarenopleiders ertoe doen, hoe het beroep lerarenopleider eruit ziet, hoe de professionele identiteit van de lerarenopleider eruit ziet, hoe lerarenopleiders geïntroduceerd worden in het beroep, hoe je als lerarenopleider in ontwikkeling blijft, hoe lerarenopleiders leren en hoe lerarenopleidingen zich in de afgelopen eeuwen ontwikkeld hebben.

De kennisbasis is eveneens een belangrijk hulpmiddel bij zowel de registratieroute als de opname in het Beroepsregister voor lerarenopleiders. Deze kennisbasis kan gezien worden als een 'Body of Knowledge' of een naslagwerk voor de beroepsgroep en is dekkend voor de kennis zoals beschreven in de Beroepsstandaard van de VELON.

PUBLICATIE EN TIJDPAD

Stapsgewijs wordt de kennisbasis vernieuwd. Vanaf het voorjaar 2016 zal er elk half jaar een katern verschijnen, dat in 2019 de versie uit 2012 volledig zal zijn vervangen. Er komt zowel een digitale als een papieren versie. De papieren katernen worden steeds op het jaarlijks Congres en de jaarlijkse Studiedag van VELON gepresenteerd.

Nieuwsgierig geworden naar de inhoud van dit katern? Het eerste exemplaar van dit katern is op het Congres voor Lerarenopleiders in Brussel overhandigd aan minister Jet Bussemaker. Daarna is het beschikbaar voor alle bezoekers van het congres. Mocht je dit gemist hebben, neem dan een kijkje op de website: www.velon.nl. Alle leden en lerarenopleiders die lid worden van VELON ontvangen gratis een papieren versie.